

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060104

DOM
2017-10-27
Stockholm

Mål nr
P 3764-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2017-03-31 i mål nr P 4789-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

E L

Ombud: L A

Motpart

1. Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun
136 81 Haninge

2. M J

SAKEN

Bygglov för komplementbyggnad på fastigheten X i Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår yrkandet om syn.

2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Stadsbyggnadsnämndens i Haninge kommun beslut den 31 mars 2016, diariernr BYGG.2015.1474, att meddela bygglov för fastigheten X.

Dok.Id 1369875

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

E L har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa Stadsbyggnadsnämndens i Haninge kommun beslut att bevilja bygglov. Hon har vidare yrkat att domstolen ska hålla syn på fastigheten.

Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun (nämnden) har medgett bifall till överklagandet.

M J har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

E L har anfört i huvudsak följande: På fastigheten finns idag ett bostadshus samt två friggebodar. Den aktuella bygglovsansökan överensstämmer med detaljplanen och uppfyller kraven i lagstiftningen. Bygglovsbefriade planstridiga byggnader kan inte utgöra hinder för en efterkommande bygglovsprövning. Byggnadens placering, utformning och tekniska egenskaper uppfyller byggnadsstadgans krav och alla andra i sammanhanget gällande bestämmelser.

M J har anfört i huvudsak följande: Ytterligare byggnader kan inte tillåtas på fastigheten eftersom där redan finns byggnader vars yta sammanlagt överstiger det antal kvadratmeter som kommunen anger får byggas. Den tänkta placeringen av byggnaden är mindre än 4,5 meter från tomtgränsen. Placeringen uppfyller inte heller kravet på fyra meter mellan byggnader med hänsyn till brandrisken. Byggnaden är tänkt att placeras ovanför en dagvattenledning vilket försvårar reparationer.

M J har som skriftlig bevisning åberopat fotografier.

Nämnden har anfört i huvudsak följande: Med anledning av den ändring av

9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, som började gälla den 1 juli 2017 är det numera helt klart att mark- och miljödomstolens avgörande ska upphävas och beslutet om bygglov fastställas.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner att i målet befintliga handlingar utgör tillräckligt underlag för att avgöra målet och att syn därför inte behövs. Yrkandet om syn ska därför avslås.

Den åtgärd som E L har sökt bygglov för är nybyggnad av en komplementbyggnad om 30 kvadratmeter. Den fastighet som byggnaden ska uppföras på är tidigare bebyggd med ett enbostadshus och två friggebodar. Enligt ansökan ska byggnaden placeras 1,2 meter från tomtgränsen mot grannen M J.

Fastigheten X omfattas av en byggnadsplan som antogs 1968. Sådana äldre planer ska enligt 17 kap. 4 § i den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, anses ha antagits med stöd av ÄPBL, se punkten 5 i övergångsbestämmelserna till PBL.

Enligt gällande plan är området där den aktuella fastigheten är belägen betecknat med BFsin. I § 4 mom. 2 i planbestämmelserna anges följande: *Med Fs betecknat område får bebyggas endast med hus som uppförs fristående. Dock må garage- eller förrådsbyggnad, om sådan uppföres, sammanbyggas med huvudbyggnad. Byggnad må uppföras i tomtplatsgräns, där byggnadsnämnden så prövar lämpligt.* Bestämmelsen får anses innebära att det är tillåtet att uppföra vissa slags byggnader i tomtgräns eller närmare än 4,5 meter från denna. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att 39 § byggnadsstadgan (1959:612) inte är tillämplig och att lokaliseringen av den sökta byggnaden därför inte utgör någon avvikelse från planens bestämmelser.

Enligt 9 kap. 30 § tredje stycket PBL ska sådana åtgärder som genomförts utan bygglov med stöd av 4–4 c §§ eller motsvarande äldre bestämmelser inte beaktas vid

bedömningen av om ett byggnadsverk eller en åtgärd överensstämmer med detaljplanen. De bygglovsbefriade åtgärder som åsyftas är bl.a. mindre komplementbyggnader t.ex. friggebodar. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 juli 2017.

Av § 6 mom. 1 i planbestämmelserna följer bl.a. att den aktuella fastigheten får bebyggas med endast en huvudbyggnad och en garage-/förrådsbyggnad. I enlighet med 9 kap. 30 § tredje stycket PBL ska de två redan uppförda bygglovsbefriade komplementbyggnaderna inte beaktas vid bedömningen om den aktuella byggnaden överensstämmer med detaljplanen. Mot denna bakgrund finner Mark- och miljööverdomstolen att komplementbyggnaden även i detta avseende är förenlig med planen.

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att byggnadens placering och utformning är förenlig med anpassningskraven i 2 kap. 6 § PBL, samt att uppförandet av byggnaden inte kan anses innebära någon betydande olägenhet för omgivningen såsom avses i 2 kap. 9 § PBL. Något hinder i övrigt mot att ge bygglov har inte framkommit. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och nämndens beslut att bevilja bygglov fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Margaretha Gistorp, tekniska rådet Tommy Åström samt f.d. hovrättsrådet Eywor Helmenius, referent.

Föredragande har varit Linnea Haglund.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-03-31
meddelad i
Nacka strand

Mål nr P 4789-16

KLAGANDE
M J

MOTPART

1. Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommun
136 81 Haninge

2. E L

Ombud för 2: J L

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2016-07-07 i ärende nr 4032-16750-2016, se bilaga 1

SAKEN

Bygglov för komplementbyggnad på fastigheten X i Haninge kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen Stadsbyggnadsnämnden i Haninge kommuns beslut den 31 mars 2015 (dnr BYGG.2015. 1474) att med liten avvikelse från detaljplanen bevilja bygglov för komplementbyggnad på fastigheten X och avslår ansökan.

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Haningen kommun (nämnden) beslutade den 31 mars 2016 att bevilja bygglov för komplementbyggnad på fastigheten X i Haninge kommun. Beslutet överklagades till länsstyrelsen av ägaren till grannfastigheten Y, M J. Länsstyrelsen avslog i beslut den 7 juli 2016 överklagandet. M J har nu överklagat länsstyrelsens beslut.

YRKANDEN M.M.

M J har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska avslå bygglovsansökan. Hon har som stöd för sin talan anfört detsamma som hos länsstyrelsen och därutöver tillagt i huvudsak följande. Fastigheten X har redan tre byggnader vid tomtgräns. E L bygger aldrig något som inkräktar på den egna tomten och utsikten vilket innebär att hennes byggen istället drabbar grannarna. Den i frågavarande komplementbyggnaden ska i själva verket vara ett bostadshus för E Ls dotter. Dagvattenledningen kommer vidare att ligga endast en meter från den planerade byggnationen. E L kan inte anses ha behov av ytterligare förråd på fastigheten då det redan finns två förråd på sammanlagt 10 kvm.

E L har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet och har anfört i huvudsak följande. Länsstyrelsen har gjort en i alla delar korrekt bedömning av ärendet och överklagandet ska därmed avslås. På fastigheten finns i dagsläget sammanlagt tre byggnader, en huvudbyggnad och två friggebodsbyggnader. Ingen av byggnaderna ligger numera vid tomtgränsen mot M Js fastighet.

Nämnden har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet, men har inte avhört.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår, utöver vad som anges nedan, av länsstyrelsens beslut. Fastigheten omfattas av detaljplan B178 som vann laga kraft 1968.

Mark- och miljödomstolen instämmer i den bedömning som länsstyrelsen gjort i fråga om byggnadsstadgans (1959:612) tillämplighet i målet. Domstolen delar även länsstyrelsens bedömning att byggnadens placering och utformning är förenlig med anpassningskraven i 2 kap. 6 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, samt att uppförandet av byggnaden inte kan anses innebära någon betydande olägenhet för omgivningen.

Vad gäller åtgärdens förenlighet med gällande detaljplan i övrigt gör domstolen följande bedömning. Av 6 § 1 mom. i byggnadsplansbestämmelserna följer bl.a. att fastigheten X får bebyggas med endast en huvudbyggnad och en garage/förrådsbyggnad. Av utredningen i målet framgår att det fanns två byggnader utöver huvudbyggnaden när nämnden beslutade att bevilja bygglov för den nu aktuella nybyggnationen. Den sökta åtgärden innebär därmed en avvikelse från detaljplanens bestämmelse om tillåtet antal byggnader på fastigheten. Den omständigheten att de komplementbyggnader som redan finns på fastigheten inte kräver bygglov föranleder ingen annan bedömning (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 15 januari 2013 i mål nr P 3537-12). Avvikelsen kan inte anses vara en sådan mindre avvikelse som kan godtas med stöd av 9 kap. 31 b § PBL och bygglov kan därmed inte beviljas för den sökta åtgärden. Mark- och miljödomstolen finner därför att länsstyrelsens beslut ska ändras och nämndens beslut att bevilja bygglov för komplementbyggnaden upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (DV 427)

Överklagande senast den 21 april 2017. Prövningstillstånd krävs.

Erik Stålhammar

Kristina Littke

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Erik Stålhammar, ordförande, och tekniska rådet Kristina Littke (skiljaktig).

Skiljaktig mening

Jag instämmer i bedömningen att byggnadens placering och utformning är lämplig för platsen och att den inte utgör en betydande olägenhet. Vid bedömning av den ansökta åtgärdens förenlighet med detaljplan gör jag i stället följande överväganden.

Bygglovets är planenligt, då användningen är planenlig liksom att byggnaden får uppföras i tomtgräns. Byggrätten överskrids inte. Med hänsyn till att åtgärden inte strider mot detaljplanens bestämmelser har skyldighet att höra de klagande enligt 8 kap 22 § PBL inte förelegat.

I författningskommentarerna till regeringens proposition 2013/14:127 s.75 står att det görs i förtydligande i plan- och bygglagen till 9 kap 4 § punkt 3a. på så sätt att det särskilt anges att den maximala byggnadsarean om 15 kvm ska avse sådana komplementbyggnader som uppförts med stöd av undantag från krav på bygglov enligt aktuell paragraf eller motsvarande äldre bestämmelser. De bygglovsbefriade åtgärder som finns på tomten i detta mål ska därför inte beaktas vid en senare bedömning av en tillkommande planenlig byggnad på tomten.

Eftersom den sökta åtgärden därmed inte strider mot någon planbestämmelse saknas skäl att upphäva nämndens beslut. Överklagandet ska därför avslås.